

GEOGRAFIYA

1. [1,3 ball]
Hozirgi paytda, geografik zonallik haqidagi bilimlar **qaysi olim ta'limotiga asoslangan?**
A) A.A.Grigoryev B) V.A.Vernadskiy
C) V.V.Dokuchayev D) F.N.Milkov
2. [2,2 ball]
Topografik xaritalarda Yer yuzini tasvirlashda, boshqa xaritalar turlariga nisbatan **nomuvofiqlik holatlari kam bo'lishining sababini toping.**
A) topografik xarita Yer yuzasining kichik qismi tasvirlangan varaqlarga bo'linadi, kichik maydonli qavariq yuzani tekislikda tasvirlash esa nisbatan aniqroq chiqadi
B) topografik xaritada Yer yuzasini tasvirlashda silindrsimon yordamchi geometrik sirtlardan foydalanganligi sababli meridianlar bilan parallellar bir-biri bilan 90° li burchak hosil qiladi
C) topografik xaritalar teng burchakli andazalar asosida tuziladi va ularda yo'nalishlarni aniqlash, maydonlar va masofalarni tasvirlashda buzilish holatlariga yo'l qo'yilmaydi
D) topografik xaritalarni tuzishda Yer yuzasi bir qismining samolyot va boshqa uchuvchi vositalar yordamida olingan tasvirlaridan foydalaniladi
3. [1,3 ball]
Yerning o'z orbitasida harakatlanishi natijasida **sodir bo'ladigan hodisani toping.**
A) passat shamollari hosil bo'lishi
B) geografik qutblar vujudga kelishi
C) qutb kuni va tunining almashinishi
D) Yer yuzasining turli joylarida turli vaqt kuzatilishi
4. [2,2 ball]
Geografik qobiq – quruqlik – materiklar – ... – tabiiy geografik zonalar
Nuqtalar o'rniga geotizimlarning katta-kichikligi bo'yicha iyerarxiya (pog'onalik) tizimiga **mos tushadigan javobni toping.**
A) landshaft
B) tabiiy-geografik o'lkalar
C) tabiiy-geografik okruglar
D) iqlim mintaqasi
5. [1,3 ball]
Ichki dengizlar turiga mansub bo'lgan **dengizni aniqlang.**
A) Arabiston B) Karib C) Boltiq
D) Bering
6. [2,2 ball]
Matnni o'qing.
Bu okeanning suv tubi relyefida 3 ta parallel cho'zilgan tog' tizmalari mavjud. Ularni oralig'ida joylashgan chuqur cho'kma va botiqlar bir-biridan ajratib turadi. Shelflar katta maydonni egallagan. Okeanning o'rta qismidan yer po'stining tektonik yoriqlari kesib o'tgan.
Matnda berilgan ma'lumotlar qaysi okeanga oid ekanligini aniqlang.
A) Shimoliy Muz B) Atlantika C) Hind
D) Tinch
7. [1,3 ball]
Skreblar – bu ...
A) Himolayning tog' etaklarida baland bo'yli o't o'simliklar, butalar va daraxtlardan tarkib topgan botqoqlashgan changalzorlar.
B) Avstraliya materigining cho'l zonasidagi doimiy yashil butazorlar hosil qilgan o'tib bo'lmas changalzorlar.
C) Afrikaning tropik cho'llarida tog' jinslarining kuchli parchalanishidan paydo bo'lgan toshloq sahrolar.
D) Antarktida tog'larining muzlardan chiqib turgan muz qoplamagan qismi.

8. [2,2 ball]

Matnni o'qing.

“Materikning shimoliy qirg'oqlari kuchli parchalangan. Relyefiga ko'ra ikkita qismga – tog'li va tekislik qismlarga bo'linadi. Baland tog'lari, asosan, materikning g'arbiy qismida joylashgan. Materikning shimoliy qismidagi hududlarni qirlar egallagan”.

Matndagi ma'lumotlar relyefiga xos bo'lgan materikni toping.

- A) Afrika B) Shimoliy Amerika
C) Yevrosiyo D) Janubiy Amerika

9. [2,2 ball]

Matnni o'qing.

“Afrikaning tropik cho'llarida tun bilan kunlik harorat keskin o'zgaradi (kunduzi havo harorati 40-50°C bo'lsa, kechasi 0°C gacha pasayishi mumkin). Buning natijasida cho'ldagi tog'larning tog' jinlarida darz va yoriqlar paydo bo'lib, kuchli parchalanishidan toshloq sahrolar paydo bo'ladi”.

Afrikadagi toshloq sahrolar asosan qaysi tabiiy geografik jarayon ta'siri ostida paydo bo'lishini aniqlang.

- A) fizik nurash B) abraziya
C) kimyoviy nurash D) deflyatsiya

10. [3,2 ball]

Janubiy Amerika materigining tabiatiga oid to'g'ri ma'lumotlar berilgan javobni toping.

- A) Subekvatorial iqlim mintaqasi materikning eng janubiy tor qismida shakllangan bo'lib, bu yerda o'rtacha yillik harorat yuqori va namgarchilik ko'p. Bu mintaqaning asosiy qismida fasliy nam (musson) o'rmonlar tarkib topgan bo'lib, daraxtlardan eman, palma, kiparis, hayvonlardan alligator, qora ilon, kurka kabilar yashaydi.
- B) Subtropik mintaqasida yozda tropik dengiz, qishda mo'tadil kengliklarning dengiz havolari hukmronlik qiladi. Yog'in yil davomida bir me'yorda yog'adi. Mintaqaning katta hududini qattiq bargli doimiy yashil o'rmonlar zonasi egallagan. Makvis, zaytun, probka emani, kedr kabi daraxtlar o'sadi.
- C) Tropik mintaqasida chalacho'l va cho'l zonalari hamda dashtlar mavjud. Bu yerda harorat juda yuqori (iyulning o'rtacha harorati +30°C ga teng), yog'ingarchilik esa nihoyatda kam bo'ladi. O'simlik va hayvonlari kam, yovvoyi eshak – onagr, uchqur kiyik, yirtqichlardan sirtlon va chiyabo'rilar uchraydi.
- D) Ekvatorial o'rmonlar zonasi ekvatorning har ikki tomonida katta maydonni egallagan. Daraxtlardan geveya, palmalarning har xil turlari, kakao daraxti, seyba (paxta) daraxti, qovun daraxti o'sadi. Hayvonlardan tapirlar, karibarlar, yaguar yashaydi.

11. [1,3 ball]

Tyanshan tog'larining O'rta Osiyo tabiiy geografik o'lkasi hududida JOYLASHMAGAN qismini toping.

- A) Markaziy Tyanshan
B) Shimoliy Tyanshan C) Sharqiy Tyanshan
D) Janubiy Tyanshan

12. [2,2 ball] **Matnni o'qing.**
"Bu platonning relyefi to'lqinsimon tekislikdan iborat bo'lib, uning markazida botiq joylashgan. Shimoliy qismida dasht zonasi, janubiy qismida esa chalacho'l zonasi tarkib topgan".
Matndagi ma'lumotlar qaysi platoga mansub ekanligini toping.
 A) Badxiz B) Qorabel C) To'rg'ay
 D) Ustyurt
13. [1,3 ball] **Matnni o'qing.**
"Alpinistlar Chatqol tog' tizmasining janubiy yonbag'ridan tushib borib, daryodan o'tib, Qurama tog' tizmasining shimoliy yonbag'ridan ko'tarilib, bu tog' tizmasining eng baland choqqisi – Boboiobni zabt etdilar".
Alpinistlar kesib o'tgan daryoni aniqlang.
 A) Ko'ksuv B) Chirchiq C) Chatqol
 D) Ohangaron
14. [2,2 ball] **Matnni o'qing.**
"7-sinf o'quvchilarini geografiya o'qituvchisi shahar tashqarisiga ekskursiyaga olib bordi. Ular sayr qilgan hudud shaharga nisbatan balandroqda joylashgan edi. O'quvchilar qizil, sariq rangli lolalar va chuchmomalar terib gulchambarlar yasadilar. O'qituvchi o'quvchilarga qo'ng'irbosh, rang, sasir, yantoq, kavrak kabi o'tlarni, zirk, namatak butalarini ko'rsatdi, bu yerlarda kaltakesaklar, ilonlar, chayonlar, tulki, bo'ri, toshbaqa, jayra, bo'rsiq, tipratikanlar yashashini aytdi".
O'quvchilar ekskursiyaga chiqqan hududda O'zbekistonning qaysi tabiat mintaqasi tarkib topganligini aniqlang.
 A) cho'l B) adir C) yaylov D) tog'
15. [3,2 ball] Farg'ona **tabiiy geografik okrugiga** oid ma'lumotlarni aniqlang.
 A) Paleogen davrida dengiz suvining chekinishi tufayli quruqlikka aylangan, so'ngra daryo o'zanini yuvib, chuqurlashtirib, qator qayirlar hosil qilgan.
 B) Okrugning vodiy qismi sharqdan g'arb tomonga pasayib boradi. Vodiysining o'ziga xos xususiyati shundaki, u goh kengayadi, goh torayadi.
 C) Tog'lari gersin burmalanishida ko'tarilgan, hozirgi relyefi yangi tektonik harakatlar natijasida shakllangan. Tektonik botiq daryo yotqiziqlari bilan qoplangan. Tog'oldi qismida konussimon yoyilmalar keng tarqalgan.
 D) Tog'li qismi kaynozoy erasida burmalangan bo'lib, kristalli slanes, ohaktosh, marmar, granit kabi jinslardan tarkib topgan. Tog'larida karst jarayoni rivojlangan.
16. [1,3 ball] Mustaqillik davrida barpo etilgan **korxonani toping.**
 A) Sho'rtan gaz-kimyo majmuasi
 B) Qo'qon superfosfat zavodi
 C) Olmaliq tog'-kon metallurgiya kombinati
 D) Qo'ng'irod soda zavodi
17. [2,2 ball] Qulay iqtisodiy geografik o'rni, foydalanishga qulay bo'lgan gidroenergetika resurslarini mavjudligi, zaminining xilma-xil yer osti boyliklari, mehnatga yaroqli aholi ma'lumot darajasining yuqoriligi **qaysi iqtisodiy rayon rivojlanishining asosiy omillari hisoblanadi?**
 A) Mirzacho'l B) Zarafshon C) Janubiy
 D) Toshkent
18. [1,3 ball] Iqtisodiyotning uchlamchi sektoriga tegishli bo'lgan **xo'jalik yuritish subyektini toping.**
 A) Jizzax akkumulator zavodi
 B) G'ozg'on marmar koni
 C) "Ucell" mobil aloqa tarmog'i
 D) "Murad building" qurilish firmasi

19. [2,2 ball]

Gaz sanoatiga oid to'g'ri ma'lumotni aniqlang.

- A) tabiiy gaz sintetik tola va sintetik kauchuk, plastmassa ishlab chiqarish uchun xomashyo hisoblanadi
- B) tabiiy gazning qazib olish tannarxi ko'mirga nisbatan arzon, lekin uning issiqlik koeffitsiyenti ko'mirnikidan past
- C) hozirgi kunda tabiiy gazni qit'alararo (quvursiz) eksport qilishga imkoniyat mavjud emas
- D) OPEKning rasmiy ma'lumotlariga ko'ra (2017 y.) O'zbekiston tabiiy gaz qazib olish bo'yicha jahonda birinchi o'ntalik mamlakatlar guruhiga kirgan

20. [2,2 ball]

Matnni o'qing.

“Dashtlar Janubiy Amerikada pampa deb ataladi. Pampa uchun tekis relyef, issiq va nam subtropik iqlim, serhosil qora tuproq xosligi bois, donchilik va go'sht chorvachiligi uchun juda qulay sharoitga ega”.

Pampalarda fermer xo'jaliklari rivojlanishi tufayli jahonda bug'doy, makkajo'xori va go'sht eksporti bo'yicha yetakchilik qiladigan mamlakatni aniqlang.

- A) Kolumbiya B) Braziliya C) Chili
- D) Argentina

21. [3,2 ball]

Janubiy Yevropa subregioniga oid ma'lumotlar berilgan javobni aniqlang.

- A) qit'adagi eng ulkan iqtisodiy salohiyatga ega davlatlar bilan birga “mitti” davlatlardan ham tarkib topgan; davlatlarining barchasi rivojlangan davlatlar safiga mansub bo'lib, jahon iqtisodiyotida ko'p tarmoqli mashinasozlik va kimyo sanoati, intensiv chorvachilik va dehqonchilik, bank-moliya va turizm sohalarining xalqaro ahamiyatli darajada rivojlanganligi bilan alohida ajralib turadilar
- B) davlatlari ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi jihatidan ikki guruhga bo'linadi: birinchi guruhni dunyodagi eng rivojlangan davlatlar safidan joy olgan davlatlar, ikkinchi guruhni o'tish iqtisodiyotidagi davlatlar tashkil qiladi; xalqaro mehnat taqsimotida davlatlari o'rmon va selluloza-qog'oz sanoati, rangli metallurgiya, ko'p tarmoqli mashinasozlik, baliqchilik, sut-go'sht chorvachiligi mahsulotlarini ishlab chiqarishga ixtisoslashgan
- C) mamlakatlarining ijtimoiy-iqtisodiy darajasi bir-biridan ancha farq qiladi: tarkibidagi ba'zi davlatlarning aksariyat iqtisodiy ko'rsatkichlari rivojlangan davlatlar pog'onasiga yaqinlashgan bo'lsa, tarkibida ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlari birmuncha past bo'lib, ko'proq rivojlanayotgan mamlakatlarning darajasiga tortadigan davlatlar ham bor, xalqaro ixtisoslashuvini, asosan, ko'p tarmoqli sanoat belgilaydi
- D) tarkibida yuqori darajada rivojlangan davlatlar qatorida iqtisodiyotida inqirozli vaziyat mavjud bo'lgan davlatlar ham bor; sanoat tarmoqlari ichida eng rivojlanganlari – yengil (to'qimachilik, tikuvchilik, charm-poyabzal) va oziq-ovqat (yog'-moy, konserva, vino) sanoatlari; mashinasozlik sanoati, ayniqsa, avtomobilsozlikni rivojlanganligi bilan ajralib turadigan mamlakatlar ham bor; qishloq xo'jaligida dehqonchilik tarmog'i chorvachilikka nisbatan ustun ahamiyatga ega

22. [1,3 ball]

Magmatik tog' jinslari tarkibida uchraydigan foydali qazilmani aniqlang.

- A) qalay B) asbest C) ko'mir
- D) fosforitlar

23. [2,2 ball]

Matnni o'qing.

“Subregion tabiiy sharoitining xilma-xilligi bilan ajralib turadi. Hududining shimoliy qismini baland tog'lar o'rab turadi. 3000 km ga cho'zilgan pasttekisligi mavjud. Shimoli g'arbiy qismida sho'rxok va qumli cho'llar, shimoli-sharqiy hududlarida esa qalin mangrazorlar va doimiy yashil o'rmonlar uchraydi. Yoqilg'i-energetika resurslaridan ko'mir, tabiiy gaz qazib olinadi. So'nggi yillarda dengiz shelf zonasida neft ham qazib olinmoqda. Qora metallar rudalari zaxirasiga ko'ra jahon miqyosida ajralib turadi”.

Matndagi ma'lumotlar qaysi subregionga oid ekanligini aniqlang.

- A) Sharqiy Osiyo B) Janubi-g'arbiy Osiyo
C) Janubiy Osiyo D) Janubi-sharqiy Osiyo

24. [3,2 ball]

Eron mamlakatining tabiiy sharoitiga oid to'g'ri ma'lumotlar berilgan javobni toping.

- A) hududi Alp-Himolay seysmik mintaqaning bir qismi bo'lib, unda 150 ta harakatdagi va so'ngan vulqonlari bor va vaqti-vaqti bilan kuchli yer qimirlashlar va vulqonlar otilishi kuzatiladi
- B) iqlimi subtropik bo'lib, g'arbiy qismining dengizga tutash hududlarida nam subtropik, markaziy va sharqiy hududlarida esa quruq subtropik iqlim shakllangan
- C) Kaspiybo'yi tekisliklarini janubdan baland tog'lar o'rab turganligi sababli bu hududlarda mo'tadil iqlim mintaqasi shakllangan va qalin o'rmonlar keng tarqalgan
- D) hududida balandligi 200 metrdan oshmaydigan pasttekisliklardan tortib, balandligi 5000 metrdan ortadigan tog' tizmalar uchraydi, tog' oralig'idagi botiqlarida toshloq va sho'rxok cho'llar shakllangan

25. [2,2 ball]

Matnni o'qing.

“Xitoy davlati 2012-yildan buyon elektr energiyasini ishlab chiqarish hajmiga ko'ra jahonda birinchi o'ringa chiqdi va 2020-yilda mamlakatda 7,8 trln. kW·h ga yaqin elektr energiyasi ishlab chiqarildi. Tarmoqda IESlar salmog'i 70 % dan yuqori bo'lib, ularda ishlatiladigan yoqilg'ining deyarli 95 %i ko'mirdan iborat”.

Xitoy davlati sanoatining elektroenergetika tarmog'i jadallashishiga ta'sir ko'rsatayotgan global ekologik muammoni aniqlang.

- A) “Ozon qatlaminin yemirilishi”
B) “Issiqxona samarasi”
C) “O'rmonsizlanish muammosi”
D) “Cho'llashish muammosi”

26. [1,3 ball]

BMT faoliyatida rasmiy til sifatida qo'llaniladigan tilni belgilang.

- A) nemis B) ispan C) turk D) italyan

27. [2,2 ball]

Migratsiyaga oid ma'lumot berilgan javobni aniqlang.

- A) Yevropaliklardan birinchi bo'lib Avstraliya quruqligiga qadam qo'ygan kishi niderlandiyalik sayyoh Uilyam Yanszondir. U 1606-yilda Keyp-York yarimorolini tekshirdi.
- B) AQSh o'z qo'shinini 2021-yilda Afg'oniston hududidan olib chiqib ketgandan keyin, ular bilan hamkorlik qilgan minglab Afg'oniston fuqarolari AQSh va Yevropa davlatlarida siyosiy boshpana topdi.
- C) Koronavirus pandemiyasi boshlangandan keyin O'zbekiston fuqarosi Sh. Ixtiyorov Germaniya davlatidan shoshilinch tarzda, xizmat safari yakunlanmasdan O'zbekistonga qaytib keldi.
- D) Osiyo aholi zichligining darajasi eng yuqori bo'lgan qit'a hisoblanib, uning sharqiy, janubiy va janubi-sharqiy qismlarida aholi zichligi ayniqsa yuqoridir.

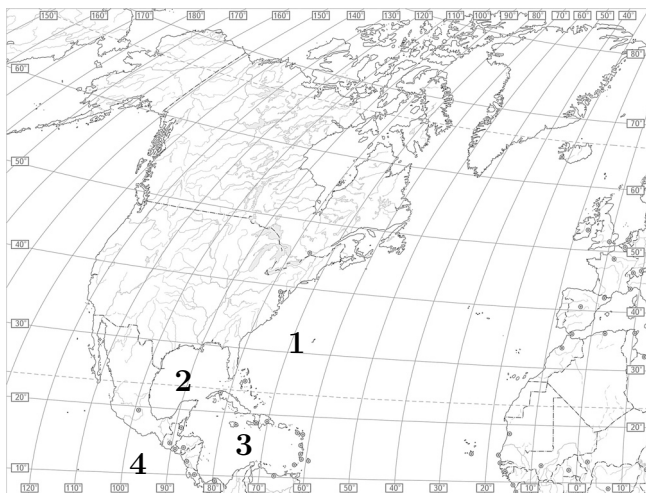
28. [2,2 ball]

Urbanizatsiyaga oid ma'lumot berilgan javobni aniqlang.

- A) O'zbekiston aholisi hududiy jihatdan notekis tarqalgan bo'lib, Andijon viloyatida aholining o'rtacha zichligi 1 km² da 700 dan ortiqroq kishini tashkil qilsa, Navoiy viloyatida bu ko'rsatkich 9 kishidan kamroq.
- B) Rossiya davlatida ikkinchi farzand tug'ilgan oilalarga har xil imtiyozlar, jumladan katta miqdordagi pul mukofoti belgilangan.
- C) Janubiy Amerikada qirilib ketgan hindular o'rniga plantatsiyalarda ishlatish uchun Afrikadan juda ko'p odamlar qullar sifatida olib keltirilgan.
- D) To'ytepa shahrini Toshkent viloyatining ma'muriy markaziga aylantirishi va unga Nurafshon deb nom berilishi bu aholi punktining maqomini va rivojlanishini yuksaltirdi.

29. [2,2 ball]

Xaritadan Karib dengizi belgilangan raqamni toping.

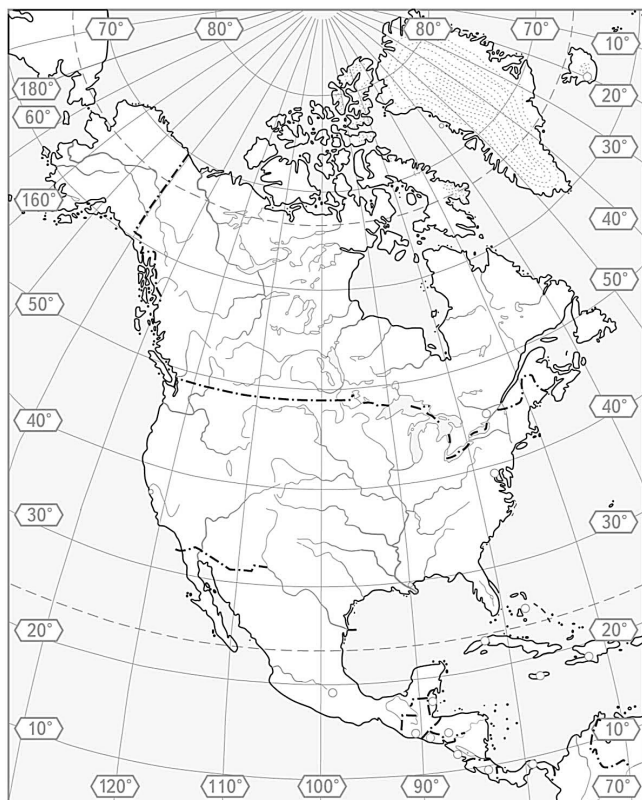

- A) 3 B) 2 C) 4 D) 1

30.

[2,2 ball]

Shimoliy Amerika materigining yozuvsiz xaritasida 40° sh.k. chizig'i qaysi geografik obyekt ustidan kesib o'tmaganligini aniqlang.

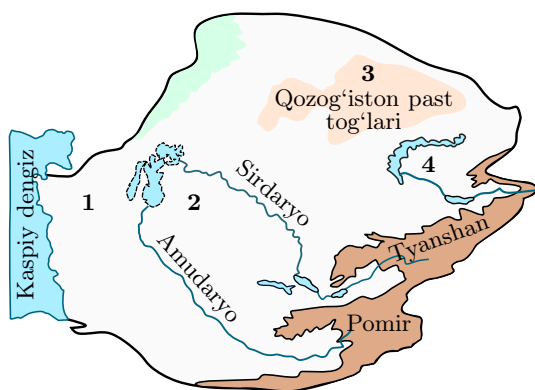

- A) Lavrentiy qirlari B) Markaziy tekislik C) Qoyali tog'lar D) Buyuk tekisliklar

31.

[2,2 ball]

Chizma xaritada O'rta Osiyoning dasht tabiat zonasi tarkib topgan hudud qaysi raqam bilan belgilangan?

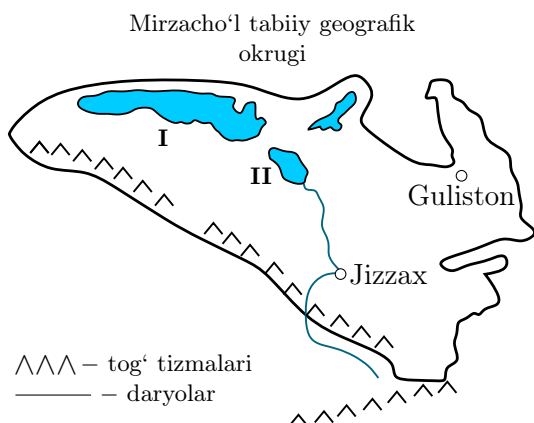

- A) 3 B) 4 C) 1 D) 2

32.

[2,2 ball]

Chizma xaritada II raqam bilan belgilangan geografik obyektni aniqlang.

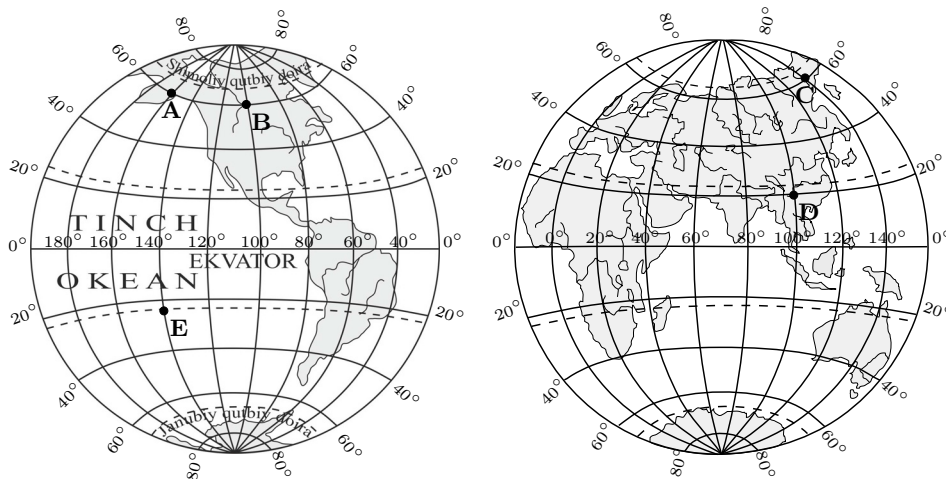
- A) Aydarko'l ko'li B) Tuzkon ko'li C) Arnasoy ko'li D) Chordara suv ombori

33-35-test topshiriqlariga mos keluvchi javoblarni (A-F) javob variantlaridan tanlang.

Quyida iqlim mintaqalariga oid topshiriqlar berilgan.

33.	[2,2 ball]	A) tropik
Avstraliya materigining eng katta hududida tarkib topgan iqlim mintaqasini aniqlang.		B) subekvatorial
34.	[2,2 ball]	C) subarktika
Qattiq bargli doimiy yashil o'rmonlar va butazorlar tabiat zonasi tarkib topgan iqlim mintaqasini aniqlang.		D) ekvatorial
35.	[2,2 ball]	E) subtropik
Hududida o'rmonlar maydonining qisqarishi geografik qobiqdagi muvozanat uchun xavf solayotgan iqlim mintaqasini aniqlang.		F) mo'tadil

36. Yarimsharlar yozuvsiz xaritasidan foydalanib topshiriqlarni bajaring.

[1,5 ball]

a) E nuqta ustida Quyosh tik tepaga keladigan sanani aniqlang.

Javob: a) _____

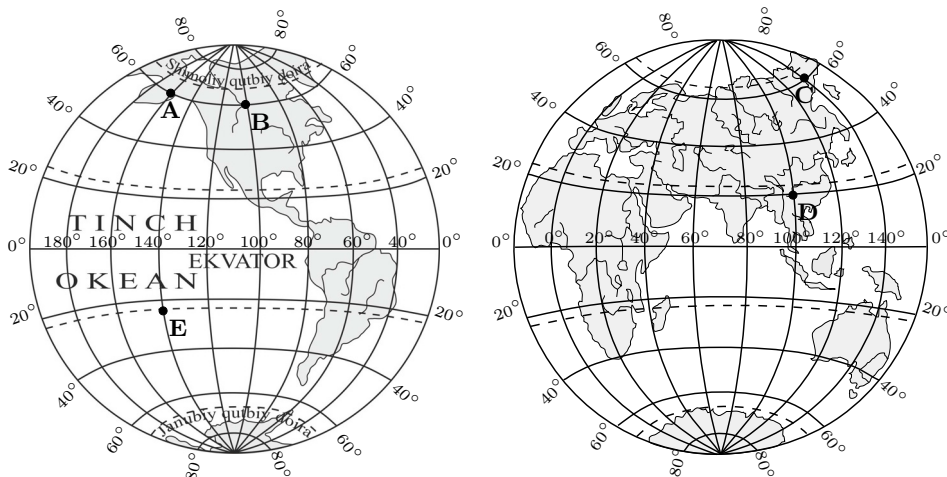
[1,7 ball]

b) E nuqta D nuqtaga nisbatan necha kilometr janubroqda joylashganini toping (hisoblashda 1° meridian yoyi 111 km ga teng deb qabul qilinsin).

Javob: b) _____

Diqqat! Javoblaringizni javoblar varaqasiga ko'chirib yozing.

37. Yarimsharlar yozuvsiz xaritasidan foydalanib topshiriqlarni bajaring.

[1,5 ball]

a) Xaritadagi C nuqtada mahalliy vaqt 12^{00} bo'lganda A nuqtadagi mahalliy vaqtni aniqlang.

Javob: a) _____

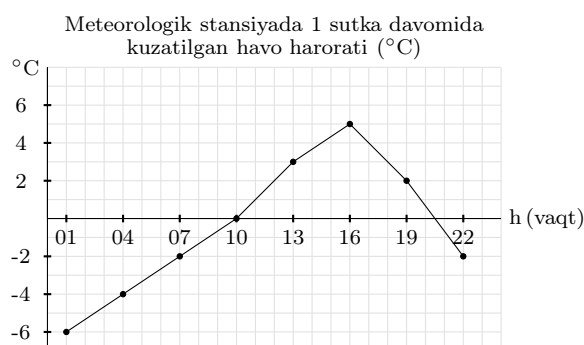
[1,7 ball]

b) Samolyot B nuqtadan mahalliy vaqt bilan soat 20^{00} da uchib, Shimoliy qutb orqali 6 soatdan keyin C nuqtaga qo'ngandagi mahalliy vaqtni aniqlang.

Javob: b) _____

Diqqat! Javoblaringizni javoblar varaqasiga ko'chirib yozing.

38. Grafikdagi ma'lumotlardan foydalanib topshiriqlarni bajaring.

[1,5 ball]

a) Havo haroratining sutkalik amplitudasini aniqlang.

Javob: a) _____

[1,7 ball]

b) Sutkalik o'rtacha havo haroratining qiymatini toping.

Javob: b) _____

Diqqat! Javoblaringizni javoblar varaqasiga ko'chirib yozing.

39. Jadvaldagi ma'lumotlardan foydalanib topshiriqlarni bajaring.

Meteostansiyada kuzatilgan ob-havo ko'rsatkichlari				
Vaqt	havo harorati (°C)	havoning nisbiy namligi (%)	havo bosimi (mm Hg)	1 m ³ havo o'zida tutib tura oladigan suv bug'i miqdori
01:00	0	70	756	0°C – 5 g
07:00	3	65	754	10°C – 9 g
10:00	10	80	753	20°C – 17 g
13:00	14	78	751	30°C – 30 g

[1,1 ball]

a) Soat 01⁰⁰ da havoning mutlaq namligini aniqlang.

Javob: a) _____

[1,1 ball]

b) Soat 10⁰⁰ da 1 m³ havoning namga to'yinishi uchun necha gramm suv bug'i kerak bo'lishini aniqlang.

Javob: b) _____

Diqqat! Javoblaringizni javoblar varaqasiga ko'chirib yozing.

40. Matnni o'qing.

“Shimoliy Afrika tabiiy geografik o'lkasi shimolda O'rta dengizdan janubda mavsumiy nam o'rmonlar zonasigacha, g'arbda Atlantika okeani sohillaridan sharqda Efiopiya tog'ligi etaklarigacha bo'lgan hududlarni egallaydi”.

[1,1 ball]

a) Qattiq bargli doimiy yashil o'rmonlar va butazorlar tabiat zonasi Shimoliy Afrika o'lkasining qaysi qismini egallaganligini aniqlang.

Javob: a) _____

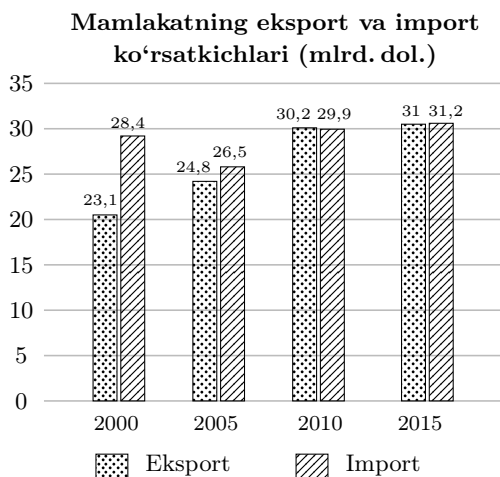
[1,1 ball]

b) Shimoliy Afrika o'lkasining mavsumiy nam o'rmonlar bilan tutashgan tabiat zonasini aniqlang.

Javob: b) _____

Diqqat! Javoblaringizni javoblar varaqasiga ko'chirib yozing.

41. Diagrammadagi ma'lumotlardan foydalanib topshiriqlarni bajaring.

[1,1 ball]

a) Tashqi savdo aylanmasining ko'rsatkichi eng yuqori bo'lgan yilni aniqlang.

Javob: a) _____

[1,1 ball]

b) Tashqi savdo balansi manfiy qiymatga EGA BO'LMAGAN yilni aniqlang.

Javob: b) _____

Diqqat! Javoblaringizni javoblar varaqasiga ko'chirib yozing.

42. Matnni o'qing.

“Jahon mamlakatlari dehqonchilik tarmoqlariga ixtisoslashuvini birinchi navbatda tabiiy iqlim (agroiqlim) sharoiti belgilaydi. Agroiqlimiy sharoitdan tashqari iqtisodiy-ijtimoiy sharoit (kapital quyilmalar jalb etish, texnika bilan ta'minlanganlik, infratuzilmalar, iste'molchi omili va b.) ham katta ta'sir ko'rsatadi. Dehqonchiligi sholichilikka ixtisoslashgan Sharqiy, Janubi-sharqiy va Janubiy Osiyo jahonning asosiy sholichilik mintaqalari hisoblanadi.”

[1,1 ball]

a) Qaysi iqlim tipi sholichilik uchun qulay agroiqlimiy sharoit hisoblanadi?

Javob: a) _____

[1,1 ball]

b) Xitoy, Hindiston, Indoneziya, Bangladesh, Vyetnam sholi yalpi hosili bo'yicha jahonda peshqamlik qiladi. Bu mamlakatlar dehqonchiligini sholichilikka ixtisoslashuvida agroiqlimiy sharoitdan keyin 2-o'ringa ega bo'lgan omilni toping.

Javob: b) _____

Diqqat! Javoblaringizni javoblar varaqasiga ko'chirib yozing.

43. Jadval ma'lumotlaridan foydalanib topshiriqlarni bajaring.

Mamlakatda doimiy yashovchi aholining demografik ko'rsatkichlari (2021-y.)		
Shahar aholisi (mln kishi)	12,76	yil boshida
Qishloq aholisi (mln kishi)	16,24	
Tug'ilish	20	yil davomida har 1000 kishiga nisbatan
O'lim	9	
Immigratsiya	1	
Emigratsiya	4	

Mamlakatda:

[1,5 ball]

a) 2021-yilda aholi tabiiy o'sishi necha foizni tashkil etganini aniqlang.

Javob: a) _____

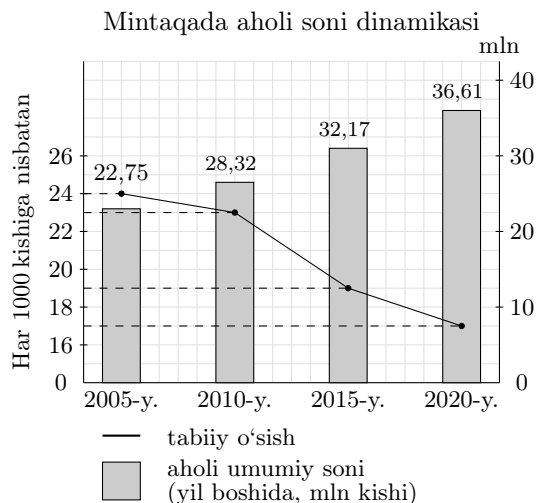
[1,7 ball]

b) 2021-yilda aholi soni necha kishiga ko'payganini aniqlang.

Javob: b) _____

Diqqat! Javoblaringizni javoblar varaqasiga ko'chirib yozing.

44. Grafikdagi ma'lumotlardan foydalanib topshiriqlarni bajaring.

[1,5 ball]

a) 2020-yilda mintaqada aholi tabiiy o'sish hisobiga necha kishiga ko'payganini aniqlang.

Javob: a) _____

[1,7 ball]

b) Mintaqada aholi tabiiy o'sish hisobiga qaysi yilda eng ko'p ko'payganini aniqlang.

Javob: b) _____

Diqqat! Javoblaringizni javoblar varaqasiga ko'chirib yozing.

45. Matnni o'qing.

“Yevropa, Osiyo va Afrika chorrahasida joylashgan Yaqin Sharq mintaqasi qulay geosiyosiy o'ringa ega. Bu mintaqada eng qadimgi sivilizatsiya o'choqlaridan biri hisoblanib, hozirgi paytda jahonda energiya resurslarining ulkan zaxirasi bilan ajralib turadi. Shu bilan birga bu hudud jahonning eng notinch mintaqalaridan biridir.”

[1,1 ball]

a) Mintaqada yarim asrdan ko'p davom etib kelayotgan diniy-etnik nizo asosida o'z yechimini haligacha topmagan muammoni aniqlang.

Javob: a) _____

[1,1 ball]

b) Mintaqadagi qaysi davlat hududida XXI asrda radikal islom guruhlarining davlat tashkil etish urinishlariga qarshi Rossiya qo'shinlari ishtirokida qurolli to'qnashuvlar yuz berdi?

Javob: b) _____

Diqqat! Javoblaringizni javoblar varaqasiga ko'chirib yozing.